

Hvorfor skriver
de ikke, når de
nu kan diktere?

Kamma L. D. Sennenvald

Læreruddannet i 2008

Pædagogisk diplom færdig 2018

Dysleksi- og læsevejleder for unge og voksne med særligt fokus på læse- og skriveteknologi

Farsø Efterskole 2008 -

Interesser:

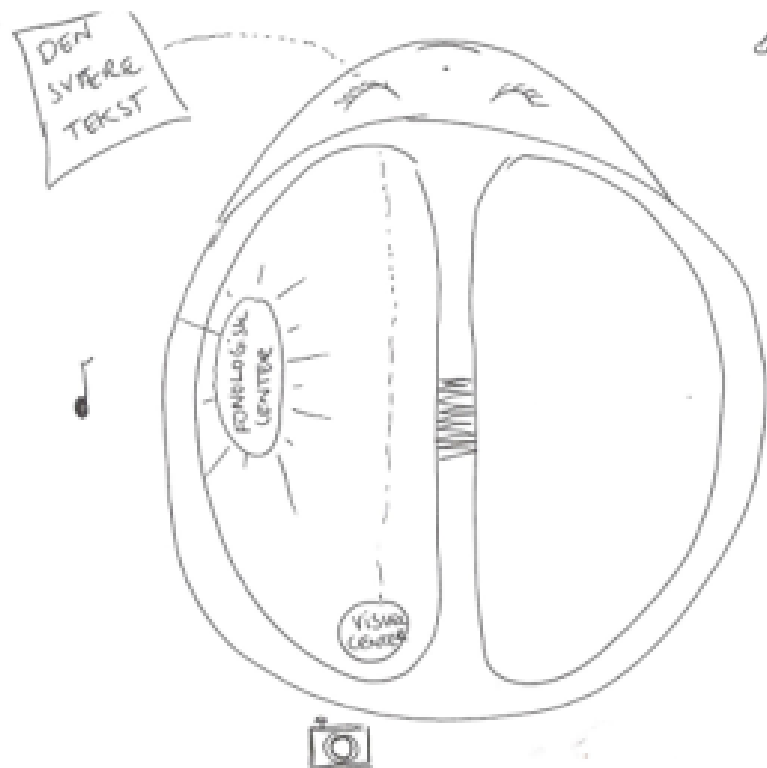
- Ordblindhed som en social vanskelighed
- Kompenserende IT
- At se, hvordan eleverne blomstrer, når de rette værktøjer tages i brug
- Normalitetsbegrebet

Workshop 2 - Tale-til-tekst

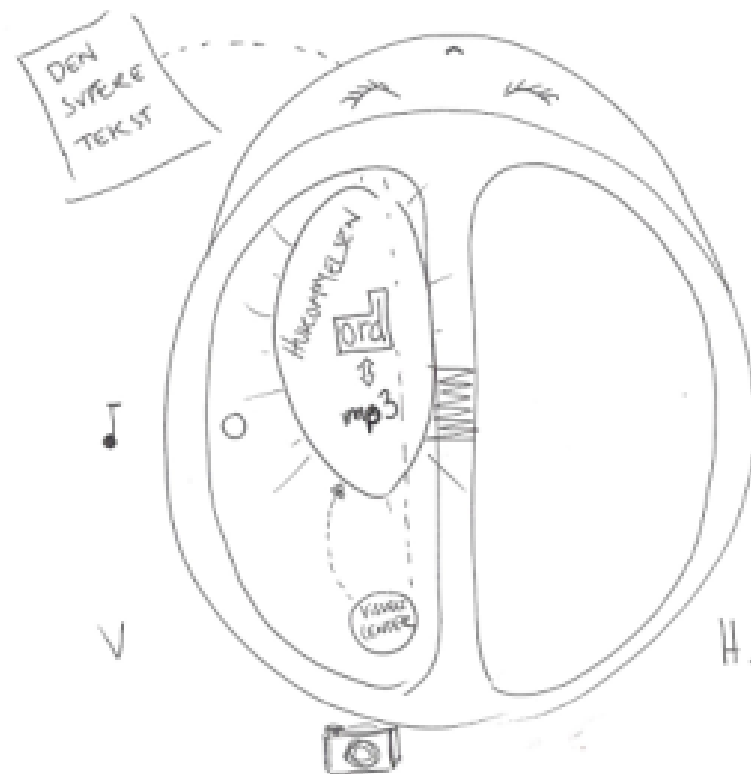
- Kl. 13.00-15.00 inklusiv pause
 - Hvordan bliver talesprog til skriftsprog?
 - Hvordan kan vi i denne proces støtte eleven, når overvejelser om at aflaste arbejdshukommelsen medtages?
 - Hvilke didaktiske tanker er væsentlige at have med i forhold til at tage hensyn til elevens brug af LST (læse- og skriveteknologi) for at kunne stilladsere og modellere?
 - Hvordan kan korrekturmulighederne tilrettelægges?
 - Hvordan kan vi få et indblik i, hvor eleven er i sin skriftsproglige udvikling, når fokus er på LST i de forskellige udviklingstrin?

Læseforståelse på FE

IKKE
ORDBLIND

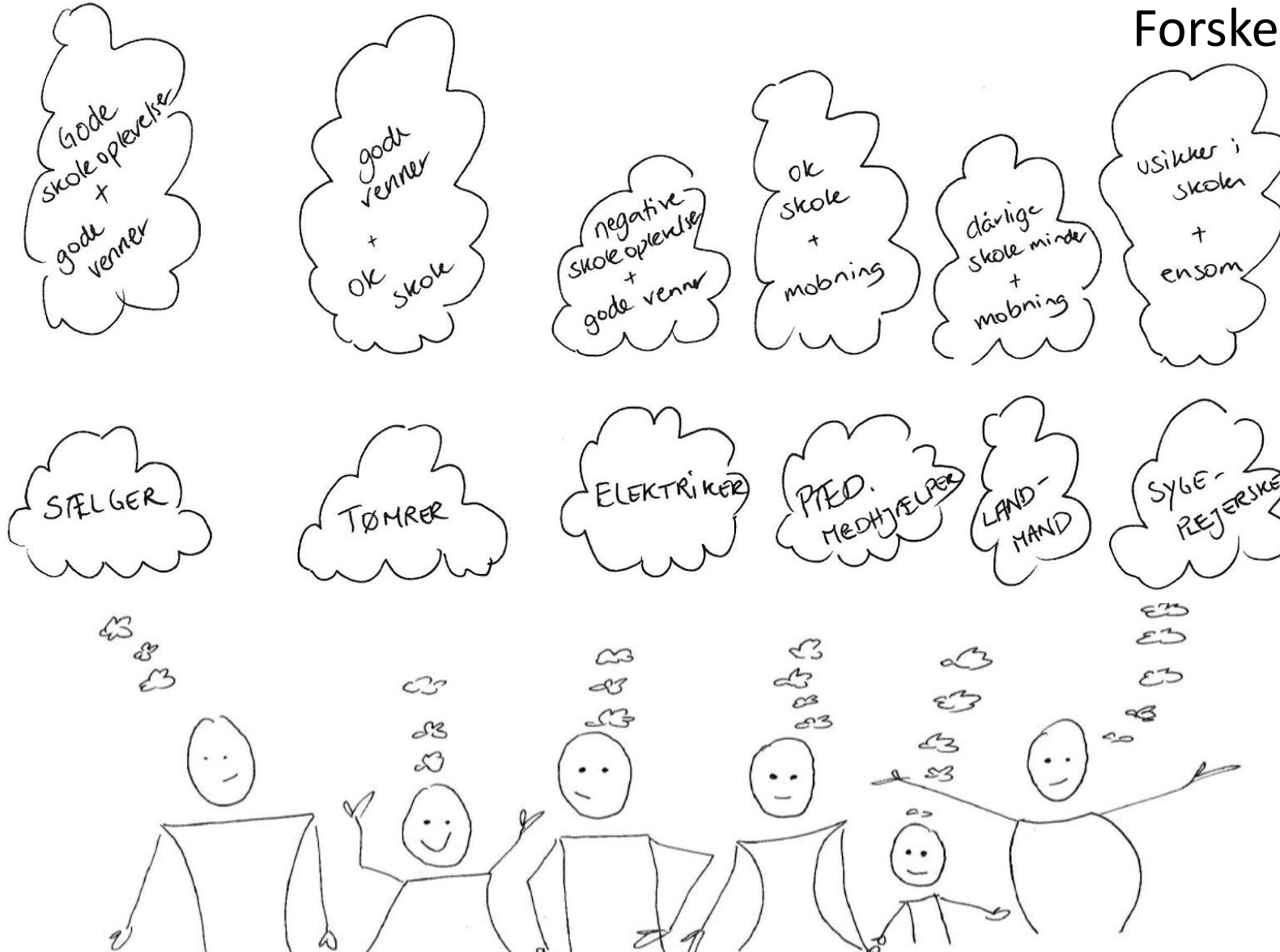
Læsning. Hvad er det?

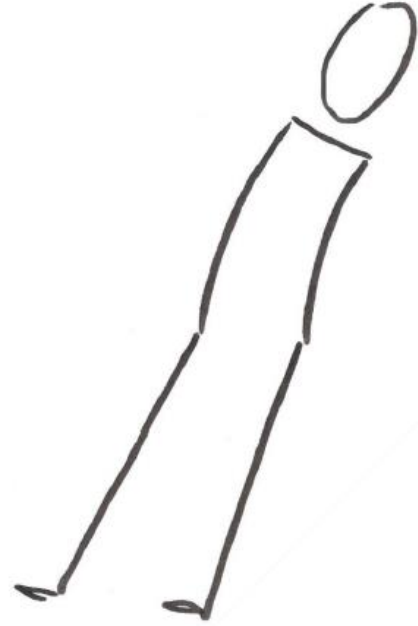
LÆSNING =
AFKODNING * FORSTÅELSE * MOTIVATION

Optikken på eleven på Farsø Efterskole

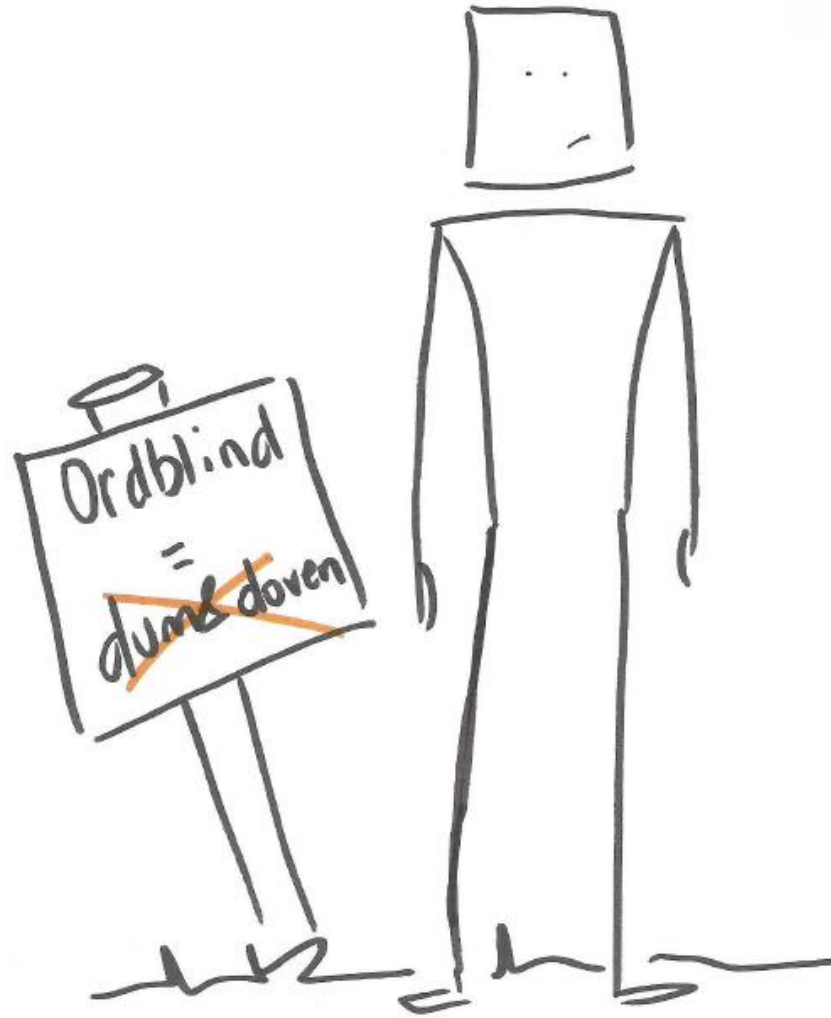
Forskellige og normalt begavede

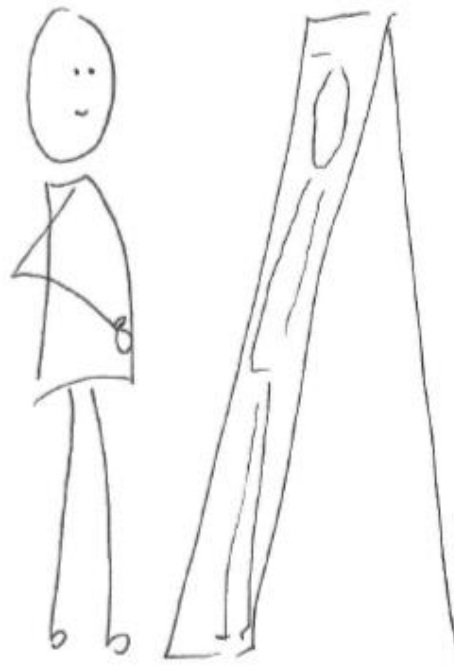

Manglende selvværd
Eksklusion

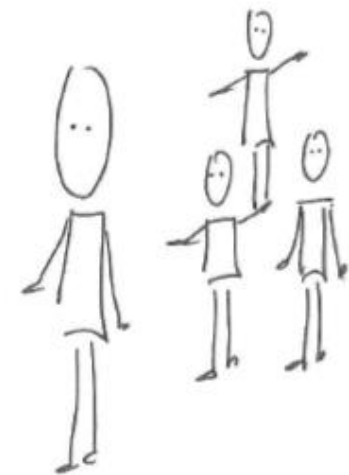
Stigmatiseret

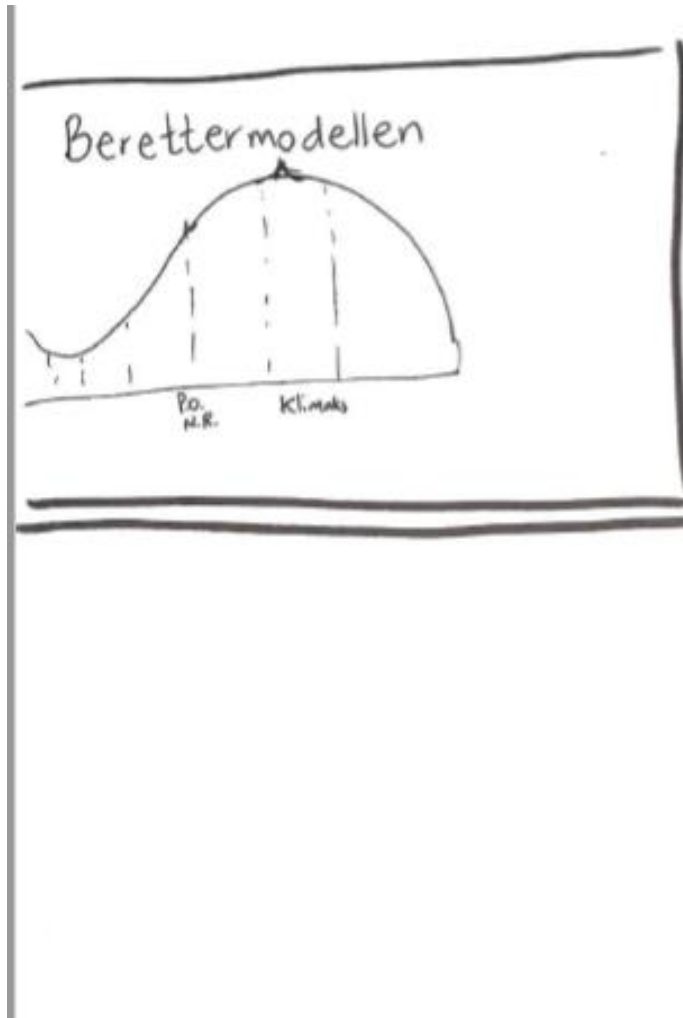
Selv billede

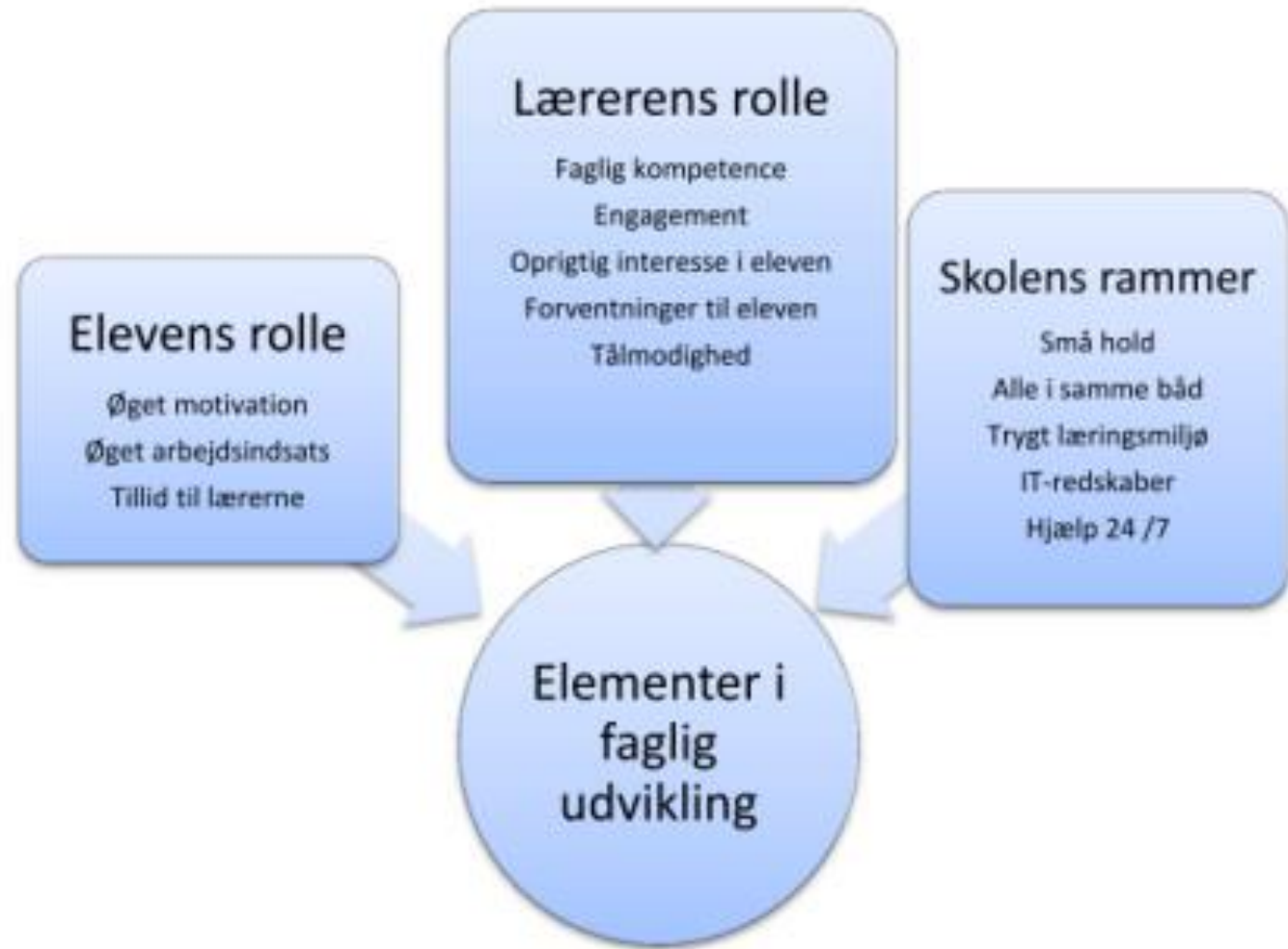
Signifikante andre

Tillært
hjælpeløshed

Hvad får eleverne
med fra et år på
ordblindefterskole?

Viden om mappestruktur, farvekodning, påmindelser og kalender

Viden om opdatering og undervisning
af software og hardware

Viden om hvad ordblindhed er og dets følgevirkninger

Growth mindset, at turde øve sig
samt vedholdenhed

Bevidsthed om egne LST-strategier

Mestringsstrategier, mestringsforventning
og positive narrativer i flere arenaer

Mere selvværd og et mere positivt selvbillede

Livsduelighed

Motivation

Self-efficacy

Hvad er ønsket at vores elever
får med sig?

FARSDØEFTERSKOLE

Positive og eksplicitte forventninger

At føle sig tilstrækkelig
Self-efficacy

Motivation

Livsduelighed

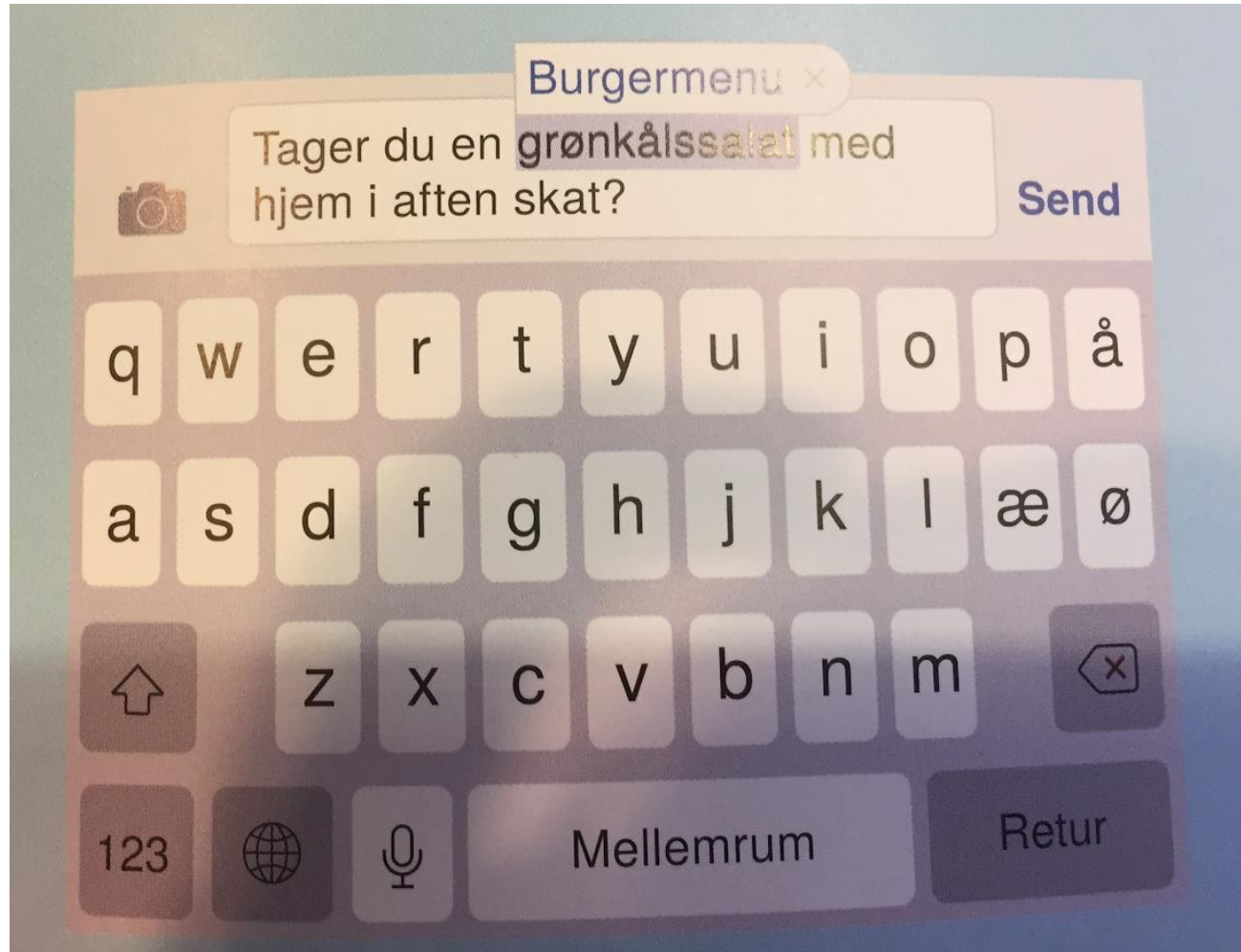

Hvordan bliver talesprog til skriftsprog?

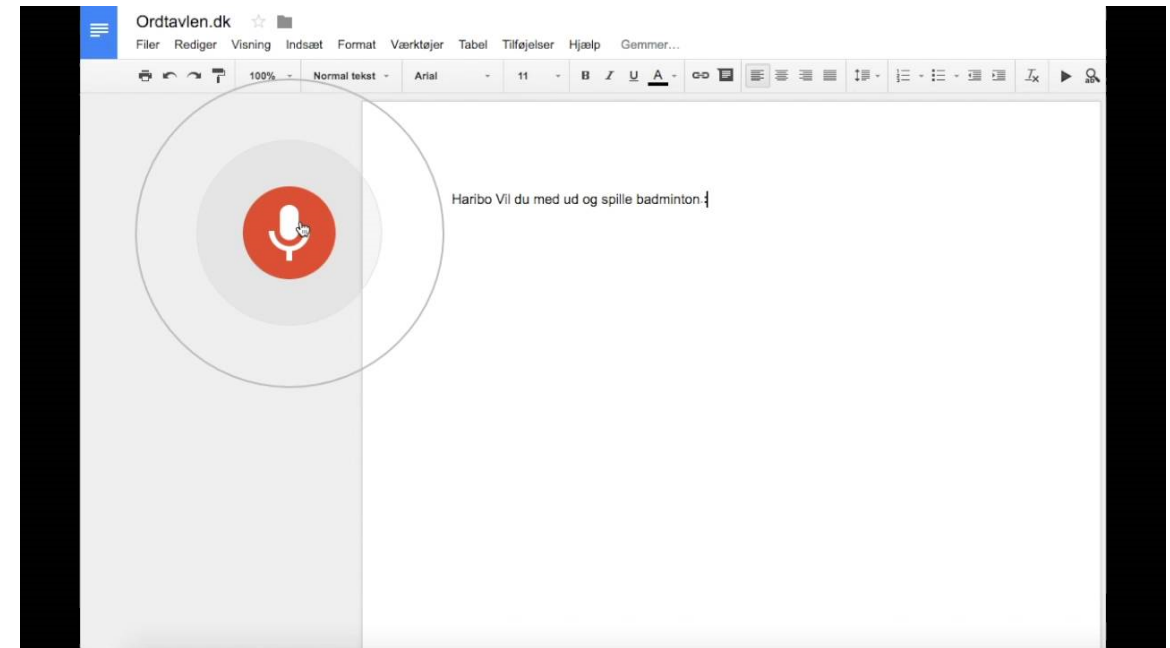
Hvilke didaktiske tanker er væsentlige
at have med i forhold til at tage hensyn
til elevens brug af LST (læse- og
skriveteknologi) for at kunne stilladsere
og modellere?

Andre stavefejl ved tale-til-tekst

Hvordan autokorrektur burde fungere...

Prøv selv

Hvordan kan vi i denne
proces støtte eleven, når
overvejelser om at aflaste
arbejdshukommelsen
medtages?

Genrekriterier for en argumenterende tekst

1						Elevvurdering; sæt x		Undervisers vurdering; sæt o			
2		Tjekliste og forklaring til en argumenterende tekst				Begynder	Øvet	Trænet	Superbruger	Hvad skal jeg øve mig på?	
3	1	Forholder sig til virkeligheden - sagprosa									
4	2	Overtale læser til en bestemt holdning (reklamer, aviser, nettet)									
5	3	Sproget kan være personligt subjektivt sprog: Jeg synes, jeg mener									
6	4	Sproget kan være sagligt; objektivt sprog: på den ene side og på den anden									
7	5	Argumenterer sagligt for eller imod en sag									
8		Hvordan skal indhold og komposition være?									
9	1	Indledes med en påstand: et hovedargument.									
10	2	Hovedargumentet følges af en række støttende argumenter.									
11	3	Afsluttes med en samlet konklusion.									
12	4	Mål: Får læseren til at mene det samme. Eller få læseren til at diskutere sagen.									
13	5	bruge figurer som sproglige virkemidler.									
14		Start på refleksion- skriv/indtal 3 ting til hver									
15	1	Hvad er emnet/problemet i denne tekst? Hvad handler diskussionen om?				1.		2.		3.	
16	2	Hvad er argumenterne for begge parter?				1		2		3	

Tale-til-tekst

- [At strukturere en tekst](#)

Hvordan kan
korrekturmulighederne
tilrettelægges?

Korrektur på afsnits-, sætnings- og ordniveau

Øvelse i at rette!

Stilladsering med fokus på tekst på mikro- og makroplan og retteprocedure

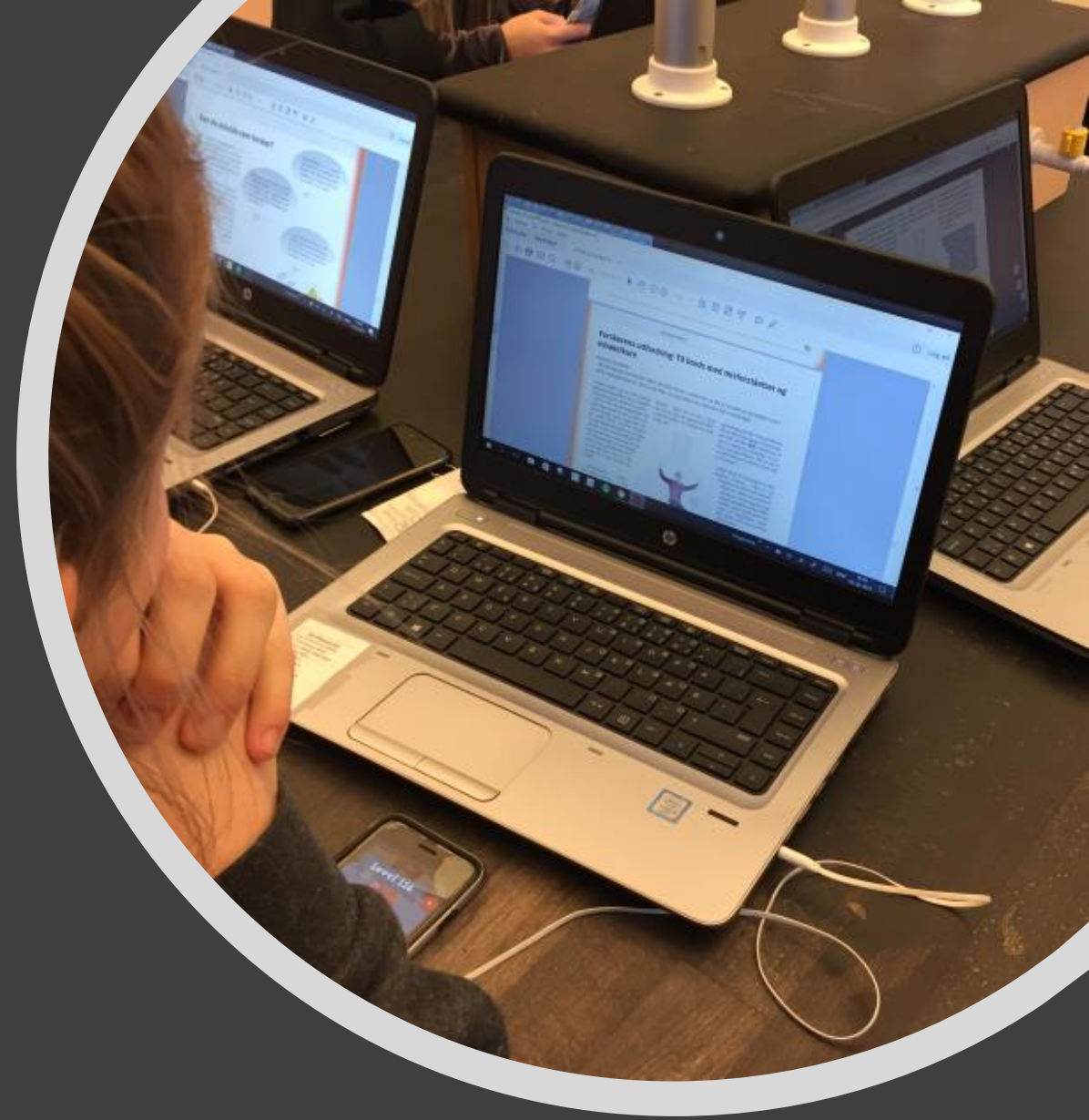
Forslag til dikterings- og korrekturprocedure

Udarbejdet i samarbejde med M

1. Diktering (TTT) med fokus på helmening.
 - a. Stikord til start - midte - slutning eller udarbejd brainstorm-sætninger.
 - b. Kontekstafhængighed: Indtal ord "omkring" det ord, du gerne vil have den rigtige form af. Dvs. undlad for mange enkeltordsdikteringer og støj, da det giver et resultat med mange fejdikteringer.
 - c. Sig *punktum* efter en helmening.
 - d. Brug CD-ORD, ordforslag, elektroniske ordbøger og (jokertegn).
 - e. Med arbejdet i to dokumenter sættes de ved siden af hinanden på skærmen, så der er færre klik, mere overblik og lettere at kopiere noget over.
2. Oplæsning med LST med henblik på at revidere det skrevne på sætningsniveau.
 - a. Hvor skal sættes punktum? Er der sat, dem der skal være?
 - b. De rigtige ord? Andre synonymmer, så der skabes variation.
 - c. Startes med det samme led? Hvordan kan sætningen byttes rundt, så det ikke er den samme måde, der startes med?
 - d. Flere ord ind for at beskrive og farve mere? |

Elevens alternative strategier

- Kopiere ord fra spørgsmål ind i svar
- Googlesøgning på ord
- Diktere fremfor jokertegn

Hvordan kan vi få et indblik
i, hvor eleven er i sin
skriftsproglige udvikling,
når fokus er på LST i de
forskellige udviklingstrin?

Elevens udvikling i skriveprocessen med LST

Elevens udvikling i skriveprocessen med LST

Inspireret af afsnit i bogen *Det gode skriveforløb* af Ingvar Lundberg, hvor udgangspunktet er LST-fokus.
Skriveprocessen forløber ikke altid i den lineære rækkefølge.

Marker de enkelte punkter i skemaets seks kolonner, som eleven behersker, giv evt. vurdering ud fra om eleven er langt fra at mestre, øver sig eller er tæt på at mestre.

Stavestrategier	Sætningskonstruktion og tekstform	LST-mestringsstrategier	Korrektur med LST	Udvikling af den selvregulerende evne	Motivation for diktering og generelt brug af LST
7. Har en åben, fleksibel strategi til at stave et ord. Benytter sig af lydering, diktering, opslag og visuel kontrol.	12. Kan sætte sig i modtagerens sted og tilpasse tekstens udformning til modtager og formål.	13. Vælger at benytte LST til skriveprocessen til trods for, at andre gør noget andet.	9. Er bevidst om og anvender forskellige strategier for skrivning og <u>retteprocedurer</u> med LST.	6. Kan <u>selvovervåge</u> og revidere, hvor kriterier og <u>korrekturliste</u> anvendes.	7. Udviser stor lyst og glæde ved skrivning og diktering. Eksperimenterer.
6. Har strategier for at finde ud af om ord skal sammensættes vha. en	11. Kan diktere en sammenhængende længere fremstilling med rød tråd, med afsnit og afslutning.	12. Anvender LST, når der er ro og andre ikke kan høre én. Vælger at gøre noget aktivt for at kunne bruge LST.	8. Kan ændre titel, afsnitsoverskrifter, billeder og rækkefølgen af hovedelementer ved at reflektere over	5. Er med til selvovervågende og <u>reviderende</u> aktiviteter med støtte fra lærere og arbejdsmakker til at	6. Tør øve sig med at kombinere diktering og skrivning.

- Hvor er eleven?
- Hvad er næste skriftsproglige udviklingspunkt?

Elevens brug og bevidsthed om LST

Grøn = OK. Det har jeg styr på

Rød = Det vil være dejligt lige at få repeteret.

Gul = Det er fint nok, men jeg har ikke brug for at vide mere.

LST	<i>Spørg dig selv, om du kan følgende</i>
CD-ORD/IntoWords	Ved hvordan jeg opretter og laver ændringer i egen CD-ORD-profil.
	Ved hvordan jeg gemmer min egen profil, hvis min computer går ned.
	Ved hvilken indstilling jeg skal bruge ud fra formål (læsning/rette/skrive).
	Kan OCR-behandle PDF-filer og billeder med <u>Skan-Read</u> .
	Ved hvordan jeg kan læse op i PDF-filer.
	Bruger søgefunktionen i PDF-filer.
	Bruger genvejstasterne.
	Opretter- og tilføjer ord i fagordlister.

Flipped
individual
learning

Skrive- og dikteringsøvelse

[Opstart på opgaven](#)

Kopier dette dokument ind i din elevmappe under mappen, der hedder *Pressefotos*.

Åbn dit CD-ORD eller IntoWords. Åbn *ordforslag*. Tryk på *skrivning* → *læs ord og sætning*. Dikter enkelte ord, som du ikke lige kan finde i ordforslag. Det er en øvelse i at diktere enkeltord, så derfor skal du have dikteret mindst 10 ord ind i dit dokument.

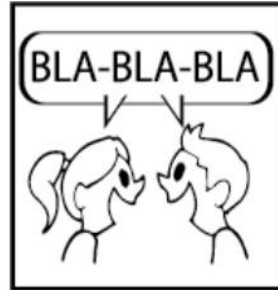
Du bruger tre af nedenstående startere. Skriv gerne herunder.

1. *Jeg mener...*
2. *Det får mig til at tænke på...*
3. *Jeg er enig i...*
4. *Jeg tror ikke...*
5. *På den ene side... på den anden side...*
6. *Det minder mig om...*

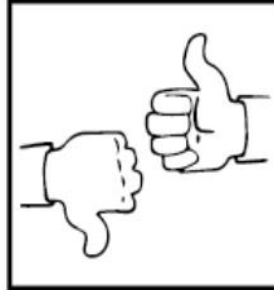
Skabeloner

Aktivitetsplan

At danne sig en mening

Elevens evaluering

Forsøg

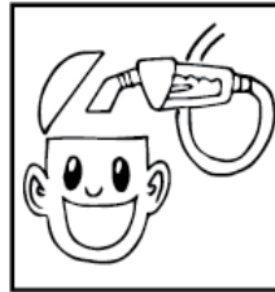
Kildekritik

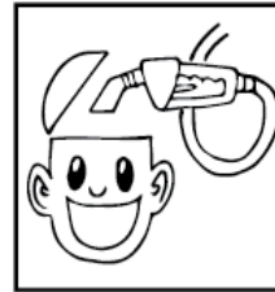
Mødeleder

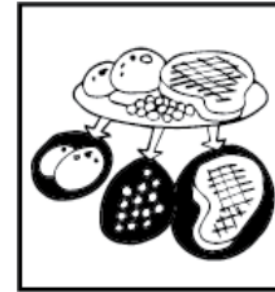
Nyt ord

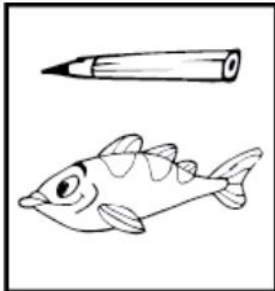
Nyt stof 1

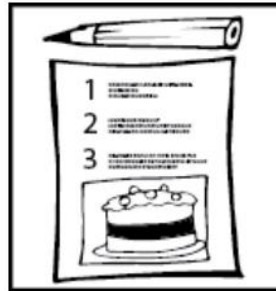
Nyt stof 2

Overbegreb og underbegreb

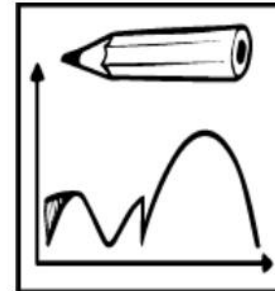
Historie

Instruktion

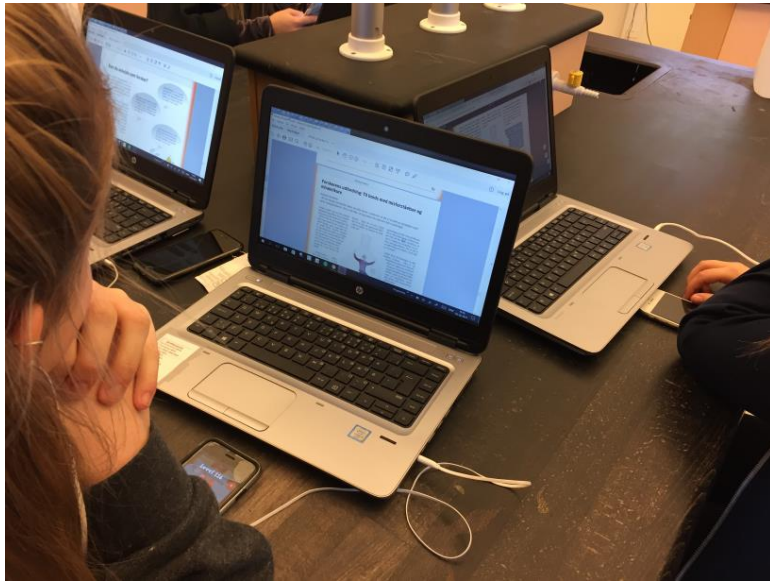
Kommentar

Novelle
Berettermodellen

Nyhedsartikel

Google drev

- Overskuelighed
- Synkronisering
- Samarbejde
- Kommentere
- Docs på både pc og mobil

18.36
google.com

I dag dag måned

I morgen mandag den 20. oktober 2014

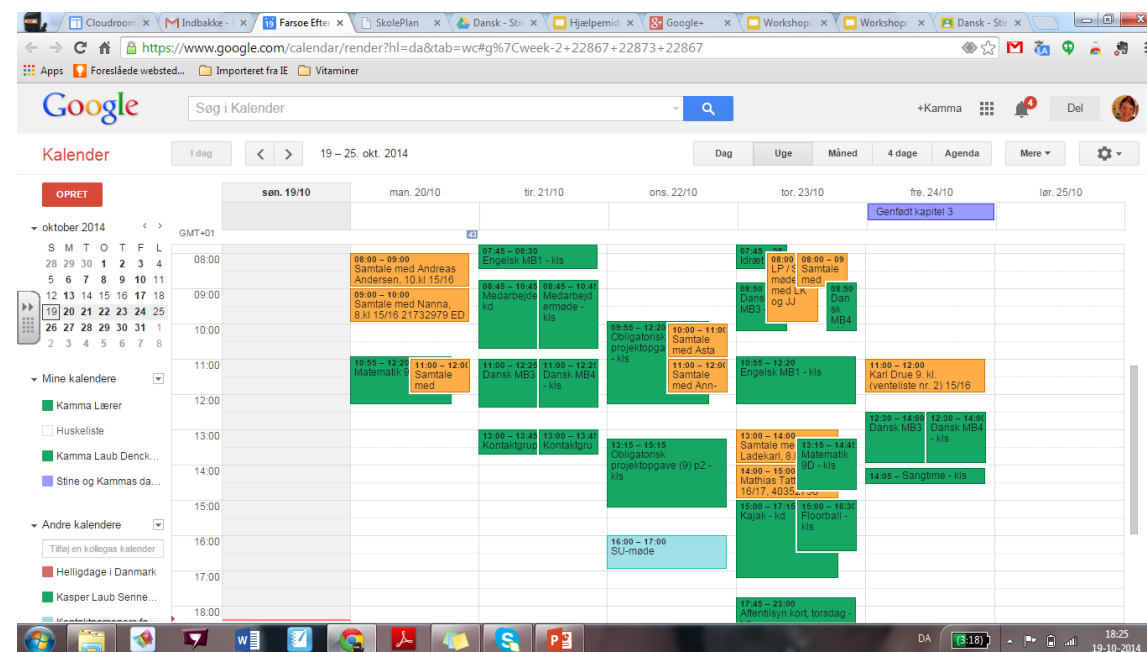
Hele dagen Ugenummer Uge 43 i 2014

08.00 Kontor - besøgstider
Samtale med Andreas Andersen, 10.kl 15/16

09.00 Kontor - besøgstider
Samtale med Nanna, 8.kl 15/16
21732979 ED

10.55 kls@f-e.dk
Matematik 9D - kls

11.00 Kontor - besøgstider
Samtale med Gustav Varde, 40755175. 8.kl 15/16. Lille rundvisning.

Træning af vedholdenhed

[illegible]

Links

- www.f-e.dk
- <https://www.dr.dk/ligetil>
- <https://ordblindelab.dk/#/>

